

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Instrvctio Novitiorvm

Juan <de Jesús Maria>

Coloniæ, Anno M.D.C.XIII

De remedijs amoris, concupiscentia, siue desiderij, delectationis, Cap. 3.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48624](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-48624)

tribus passionibus adhibere opus est quod, & alijs genere similibus, in caput unum contractis, præstare curabimus.

De remedijs amoris, concupiscentia, siue desiderij, delectationis, siue gaudij. Cap. III.

VT ægrotâtis ingenio, & morbo cõsentanea medicina paretur, ijs quæ de passionũ curatione dicẽda sunt, præmittendũ est, cor humanum, bonorum præsentium cupidissimũ, ab illorum amore, nisi meliorum bonorũ permutatione, non posse diuelli: fieri quippe nequit, & appetitui honorifica, vtilia, delectabilia non placeant, cum natiuã pronitatem non possit exuere.

2 Quapropter ille medendi modus videtur omnium prudẽtissimus, qui propositis melioribus bonis (quorum appetitus ipse capax est) à præsentium affectatione ad æternorum amorem, cor hominis traducere tentat.

3 Si enim diuinæ sapientiæ opus in hominis conditione perscrutemur; inueniemus profectò, noluisse Clementissimũ Deum his v. decim passionibus partũ auferre, sed ad meliora bona trãsfere
re, v.

re, vt vnà cum hominis parte superio-
re, sensus, & appetitū, & carnem quoque
ipsam erudiat vt Deum, pro captu suo,
filiat, & in Deum affurgat.

4 Quod enim in Adā ante lapsum pas-
siones agebant, ad id mundi contemp-
tores aspirant, & plerumq; quantum in
naturæ corruptione gratia diuina præ-
stat, voti cōpotes fiunt: è quorū nume-
ro fuit ille, qui dixit: Cor meum, & caro
mea exultauerunt in Deum viuum: &
alibi: Sitiuit in te anima mea; quàm
multipliciter tibi caro mea.

5 Iuxta doctrinam ergò hanc, quòd ad
modū passiones à bonis interdictis ab-
ducendi, & ad meliora ducendi perti-
net, (nam de corpore macerando, & ex-
ternis actibus huc spectātibus, in tracta-
tu virtutū agemus) ad Monasticæ disci-
plinæ propositum, hæc exēpla proferi-
mus.

EXEMPLVM.

6 **V** Idet quis se vestē, cellam commo-
diorem, librum, & eius generis a-
lia, quæ subitaneo motu, mox, vt con-
specta sunt, placēt appetitui: qui est mo-

SUT

motus amoris, statimq; cor se ad vestem illam extendit, qui est motus concupiscentie, cupit enim indui veste illa potius quam sua: Si concedatur, succedit quaedam lætitiæ perceptio, de re, quæ convenire videtur appetitui, per amorem & concupiscentiam præcedentem alieno, qui est motus delectationis: & in hunc modum dominatur vestis illa cordi eius amore capto, & quodam fruitionis genere illud oblectat; qui est finis delectationis, quæ amoris motum denique complet.

7 Qui ergo sic tentatur, culpam in primis à tentatione secernat, in huiusmodi. n. subitis motibus amoris, & concupiscentiæ, plerumq; non subest culpa, quia consensus rationis in viris quoque proventus antevertunt: Si qua verò culpa latet, ob rationis negligentiam, ea leuissima est: quod pro vniuersis tentationum generibus, dictum fit, ne sit opus eadem frustra repetere.

8 Mox igitur, vt quis animaduertit celeres illos amoris, & concupiscentiæ motus excitatos, multifariam potest appetitum reprimere, ne pergat vltterius.

9 Potest quidem è vestigio per rationē appetitui sic imperare: Abstine ab hac noxia concupiscentia: non enim decet hominem rationis compotem, ac rebus his corporeis mente præstatiore, & studio sapientiæ, ac virtutum honestati natum, rem hanc, quâ mens à melioribus bonis auertitur, appetere. Verum hic reprimēdi modus, Ethnicis quoque Philosophis, qui coluere virtutem vsu receptus fuit: nihil enim ratione altius habet.

10 Modus verò Christiano dignus, altior, & ex fide, quæ per dilectionem operatur, efficacior est: cuiusmodi esset hoc rationis fide illustratæ, appetitumq; domantis præceptum: Abstine ab hac noxia concupiscentia: non enim fas est hominem bonis æternis fruiturum, & pretiosissima immortalitatis veste decorandum, veste hac rudi, ac vili à meliorum bonorum studio diuerti.

11 Modus adhuc altior, & Monacho dignior esset hic: Abstine ab hac noxia concupiscentia: non enim expedit mihi nudum Christum imituro vestem hanc affectare.

12 Ex his tribus passiones coercēdi modis, primus humanus, secundus Christianus, tertius videtur propriè Monasticus: verum quia non omnes qui se claustris abdidērunt, ad tertium modū sublimē cōtinuò vsurpandum, idonei sunt: non enim crucifixi Iesu Christi nudas animū amorī proprio assuetū vsque ad deo mouet: Secundus fortasse acrius urgebit: exploratum est enim, prami quæuis, ad permouendos animos degeneres vim magnam habere.

13 Quod si appetitus minimè cedit, nõ propterea incassum laboratur: nã præterquàm quod appetitus non obtemperat rationi ad nutum, quemadmodum exteriora membra; sed modo quodam politico; & frequenter validissimè repugnat: compertum est, hoc modo, meritum augeri, Christianam mortificationem parari, & consuetudine pugnandi, rationem tandem appetitus dominatu potiri.

14 Sed cum passim euenire soleat, ut quæ quis appetit à Superiore secreta cupiditatis ignaro, concedantur, & tunc modi tres recēsi parū sunt efficaces, eod quod

quòd vltra motus amoris, & concupifcētīæ, iam ad delectationem, quam res concupita suggerit, peruentum fit: modus efficax, nouitij què proprius est, Magiftrum de occulto morbo certiozem facere: vt rem illam auferat, vel confultò permittat.

15 Si autem permittatur, (& vniuerfè, quoties quid appetitui delectabile tribuitur) modus opportunus erit, fi multis actibus internis enitatur, ab ea re affectum diuellere, & quasi re contagiofa parciffimè vti.

16 Actus verò interni huiusmodi erūt: Clementiffime Deus, appetitui placet res hæc: Sed nullam inde, actu delibèrato, delectationem haurire volo. Mallem Domine, vt res hæc mihi foret iniucunda, & tunc illa vterer, propter te. Vtinam, mitiffime Iefu Chriftè, res hæc mihi moleftiam citò generet, nè quid mihi placeat præter te.

17 Denique omnia, quæ in exemplo veltis allato produximus, in re quauis alia fiue honorifica, fiue vtili, fiue delectabili, à nouis Chrifti militibus vigilanter exercenda funt: dandaq; opera est,

B

vt

vt passionum harum potissimarum
mouiones internoscant.

18 Sed vt caput hoc monito saluberrimo, ac omniū breuissimo claudamus: quicumque passionibus necem afferre ferid cupit, si amorem, vnde omnes oriuntur, moderari nouerit, victoriam proculdubio reportabit.

19 Nec solum vincet; sed compendio miro, citius quam alij, vincet, & maiore merito, ac suauitate vincet.

20 Modus autem agendi hic erit: vt solers sit, animaduertens in re quauis exercenda, ne cor apparente rerum specie capiatur; ne videlicet rebus adhæreat. Sed statim ac videt quid iucundum, cor auertere, ac cœlestia suspirare festinet. Est enim prorsus impossibile, vt passionnes cæteræ ingrauescant, vel noceant, si amoris radices amputentur.

22 Sit exemplum; Videt quis bonum utile: nempe sedile commodum: ex temploque dum excitatur amor, cor in sedes permâsuras extollit, aiēs: Quâto mihi commodior erit sedes super domum Dauid? Videt bonum delectabile, escam scilicet, aut potum; & dum amor

amore inualefcit appetitus, cor fefti-
 natò in cœlum effert, aiens: Quantò mi-
 hi fuauius conuiuium erit, vbi efca erit
 panis Angelorum, & potus ipfe fons vi-
 tæ? Videt bonum honorificum, vi-
 delicet aliorum exiftimationem de ip-
 fuis ingenio, litteratura, feu dexteritate
 conceptam, & dum amor incipit ad ho-
 norem ferri: accurrit, & cor in gloriam
 cœleſtem attollit, aiens: Quantò mihi
 honorificentior erit, concepta de me
 in ampliffima Dei curia, & vniuerfi
 mundi theatro exiftimatio? Sed ad tres
 alias paſſiones contrarias accedamus.

*De paſſionibus odij, fuge ſiue abominationis,
 & triftitia, ac earum remedijs.*

Caput IV.

1 **Q**uomadmodum bonum ſtatim,
 ac inſpicitur, generat ſui amorẽ,
 fic malum conſeſtim, ac agnoſcitur, ſui
 odium parit.

2 Est autem odium, motus quidã Con-
 cupiſcibilis diſſonãtis malo, quaſi a-
 pertius diceremus: eum motum auer-
 ſionis, qua appetit⁹ afficitur, cū aliquid
 ſibi diſſonum, hoc eſt, contrarium,